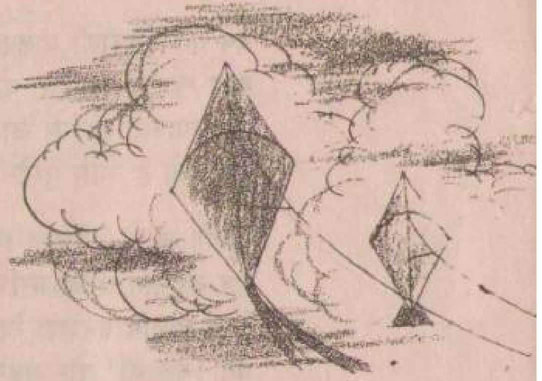

३

गवतफुला रे गवतफुला !

इंदिरा संत

इंदिरा संत (जन्म : १९१४.) यांच्या 'गाई गाई' व 'लाडकी बाहुली' या कविता तुम्ही यापूर्वी वाचल्या आहेत. 'शेला', 'मेंदी', 'रंगबावरी' हे यांचे कवितासंग्रह प्रसिद्ध आहेत. 'गवतफुला रे गवतफुला !' ही त्यांची कविता 'कुमार' मासिकातून घेतली आहे.

या कवितेत कवयित्रीने 'रंगरंगुल्या सानसानुल्या' गवतफुलाचे कसे वर्णन केले आहे, पाहा!

रंगरंगुल्या, सानसानुल्या, गवतफुला रे गवतफुला !
असा कसा रे मला लागला, सांग तुझा रे तुझा लळा !
मित्रांसंगे माळावरती, पतंग उडवित फिरताना
तुला पाहिले गवतावरती झुलता झुलता हसताना,
विसरुन गेलो पतंग नभिचा, विसरुन गेलो मित्रांला
पाहुन तुजला हरखुन गेलो, अशा तुझ्या रे रंगकळा !
हिरवी नाजुक रेशिम-पाती, दोन बाजुंला सळसळती
नीळनिळूली एक पाकळी, पराग पिवळे झगमगती
तळी पुन्हा अन् गोजिरवाणी लाल पाकळी खुलती रे
उन्हामधे हे रंग पाहता, भान हरपुनी गेले रे !
पहाटवेळी अभाळ येते, लहान होउन तुझ्याहुनी
तुला भरविते निळ्या करांनी, दवमोत्यांची कणी कणी
गोजिरवाणा हो रविचा कर, छाया होते इवलीशी
तुझ्यासंगती लपुन खेळती, रमून जाती पहा कशी !
वारा घेउन रूप सानुले, खेळ खेळतो झोपाळा
रात्रहि इवली होउन म्हणते अंगाईचे गीत तुला

मलाहि वाटे लहान होउन, तुझ्याहूनही लहान रे
तुझ्यासंगती सदा रहावे, विसरुनि शाळा, घर, सारे
तुझी गोजिरी शिकून भाषा, गोष्टी तुजला सांगाव्या,
तुझे शिकावे खेळ आणखी, जादू तुजला शिकवाव्या,
आभाळाशी हट्ट करावा, खाऊ खावा तुझ्यासवे
तुझे घालुनी रंगित कपडे, फूलपाखरां फसवावे !
रंगरंगुल्या सानसानुल्या, गवतफुला रे गवतफुला !
असा कसा रे मला लागला, सांग तुझा रे तुझा लळा !

१. मुलाला गवतफुलाचा लळा का लागला ?
२. मुलाचे भान केव्हा व का हरपले ?
३. निसर्गातील कोण-कोण गवतफुलाशी खेळायला येतात ? त्यांचे कोणकोणते खेळ चालतात ?
४. गवतफुलाबरोबर सतत राहावे असे मुलाला का वाटते ?
५. रंगरंगुल्या, सानसानुल्या, नीळनिळूली हे शब्द काय सुचवतात ?
६. या कवितेतील कोणकोणत्या ओळी तुम्हांला गुणगुणाव्याशा वाटतात ? का ?